

Обласний етап Всеукраїнського конкурсу методичних моделей закладів загальної середньої та позашкільної освіти з національно-патріотичного виховання дітей та молоді «ВИХОВАТИ ОСОБИСТІСТЬ»

Тематична номінація: «Керівник/керівниця творчого учнівського об'єднання закладу позашкільної освіти»

Тема конкурсної роботи: Національно-патріотичне виховання читачів бібліотеки освітнього закладу: слово, що формує свідому особистість /з досвіду роботи бібліотеки Розумівської гімназії “Темп”/

Автор досвіду:
бібліотекар Комунального закладу загальної
середньої освіти «Розумівська гімназія «Темп»
Долинської сільської ради
Запорізького району Запорізької області
Гринь Алла Анатоліївна

м.Запоріжжя

Актуальність досвіду

В умовах сьогодення, коли Україна перебуває в стані війни через повномасштабний напад російської федерації, особливо важливу увагу

заслуговує питання національно-патріотичного виховання.

Організація виховання молодого покоління - одне із найголовніших завдань завжди було і є. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді в Україні, прийнята у червні 2015 р., констатує: «В основу системи національно-патріотичного виховання покладено ідею розвитку української державності як консолідуючого чинника розвитку українського суспільства та української політичної нації».

Основним важелем виховання патріотизму у підростаючого покоління є усвідомлення гордості за свою Батьківщину. Освітня й виховна діяльність навчального закладу знаходиться у тісному взаємозв'язку, доповнюючи і збагачуючи одна одну. І в цьому одна з провідних ролей відводиться шкільній бібліотеці. Творча співпраця бібліотекаря й педагога, бібліотекаря й батьків значно розширює арсенал форм і методів патріотичного виховання. Шкільна бібліотека, здійснюючи патріотичне виховання дітей засобом книги, є культурно-освітнім осередком пропаганди творів літератури, мистецтва, традицій, звичаїв, обрядів українського народу. Саме бібліотека, постає не лише як інформаційний центр, а як простір духовного зростання, діалогу та формування цінностей. В бібліотеці, серед книжкових полиць, народжується любов до рідної землі, повага до історії, мови, культури — через слово, образ, емоцію.

Національно-патріотичне виховання у бібліотечному середовищі — це не набір формальних заходів, а цілісна система, що поєднує літературну спадщину, творчі формати, інклюзивні підходи та партнерську взаємодію з учнями. Книга стає провідником до глибшого розуміння себе як частини великої спільноти — українського народу.

Перспективність:

Національно-патріотичне виховання засобами книги у шкільній бібліотеці має стійку освітню та суспільну перспективу. У сучасних умовах формування свідомої, відповідальної особистості є ключовим завданням

освіти, і саме бібліотека здатна забезпечити безперервний доступ до джерел духовного, культурного та історичного збагачення.

Завдяки гнучкості бібліотечних форматів, можливості інтеграції інклюзивних та партнерських педагогічних практик, а також активному використанню ІКТ, ця діяльність може розвиватися, масштабуватися та адаптуватися до потреб різних вікових груп. Вона сприяє не лише вихованню патріотизму, а й розвитку критичного мислення, емоційної грамотності та громадянської активності.

У майбутньому шкільна бібліотека може стати ще потужнішим центром формування національної свідомості, де книга — це не просто текст, а інструмент діалогу, єднання та дії.

Теоретична основа досвіду

Теоретичні засади національно-патріотичного виховання ґрунтуються на положеннях Державного стандарту базової середньої освіти, Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, а також на ідеях гуманістичної педагогіки, що визнає унікальність кожної дитини та її право на самовираження.

Особливу увагу в цьому контексті приділяється ролі книги як засобу формування світогляду, моральних орієнтирів і громадянської позиції. Згідно з ідеями **В. Сухомлинського**, саме слово, звернене до серця дитини, здатне пробудити в ній почуття любові до Батьківщини, відповідальності за її майбутнє.

Проблема національно-патріотичного виховання дітей завжди була в центрі уваги видатних педагогів, ідеї яких залишаються актуальними й сьогодні, особливо в умовах сучасних викликів, коли патріотичне виховання набуває не лише освітнього, а й стратегічного значення, а саме: **Антон Макаренко** акцентував на вихованні через колективну діяльність, де патріотизм проявляється у відповідальності, дисципліні та готовності служити суспільству; **Софія Русова** підкреслювала важливість духовного

розвитку дитини через національну культуру, мистецтво та літературу, вбачаючи в цьому шлях до формування свідомої особистості.

Таким чином, теоретична основа досвіду поєднує класичні педагогічні ідеї з сучасними підходами до виховання, що дозволяє ефективно реалізовувати національно-патріотичну складову в роботі шкільної бібліотеки.

У своїй діяльності бібліотекар спирається на принципи:

- *особистісно орієнтованого підходу* — врахування індивідуальних особливостей читача;
- *інклюзивності* — створення умов для участі всіх дітей, незалежно від їхніх потреб;
- *партнерської педагогіки* — співпраця з учнями, педагогами, батьками;
- *інтеграції* — поєднання літератури, історії, мистецтва, сучасних технологій.

Метою дослідження досвіду є обґрунтування значущості національно-патріотичного виховання учнів засобами книги у шкільному бібліотечному середовищі, а також виявлення ефективних форм, методів і педагогічних прийомів, які сприяють формуванню свідомої, активної громадянської позиції в дітей різного віку.

Аналізуючи їх застосування, ми зможемо виявити їхню ефективність у контексті формування патріотичної свідомості та утвердження української громадянської ідентичності.

Завдання дослідження:

1. *Проаналізувати сучасні підходи до національно-патріотичного виховання в освітньому середовищі, зокрема роль шкільної бібліотеки як виховного осередку.*
2. *Встановити ефективні форми, методи та засоби роботи з читачами, що сприяють формуванню патріотичної свідомості, любові до рідної землі, мови, культури.*
3. *Узагальнити результати запровадження ефективних форм, методів та прийомів патріотичного виховання, які реалізуються у бібліотечній практиці.*

4. *Презентувати досвід* - це важливе завдання, адже дозволяє не лише узагальнити результати роботи, а й поділитися ними з колегами, надихнути інших працівників бібліотек на впровадження подібних практик.

Гіпотеза дослідження полягає в тому, якщо у шкільній бібліотеці систематично впроваджувати інтерактивні, інклюзивні та емоційно насичені форми заходів національно-патріотичного виховання, то це сприятиме формуванню у читачів стійкої громадянської позиції, любові до рідної землі, активної участі в житті шкільної спільноти та підвищенню мотивації до читання книг.

Теоретична основа розробки.

Розробка досвіду національно-патріотичного виховання читачів шкільної бібліотеки засобами книги спирається на головне положення педагогічної науки, державні нормативні документи та ідеї класиків виховання.

Основою є:

- **Концепція національно-патріотичного виховання підростаючого покоління**, яка визначає патріотизм як інтегральну якість особистості, що формується через знання історії, культури, мови, активну громадянську позицію.
- **Державний стандарт базової середньої освіти**, який акцентує на формуванні ключових компетентностей, зокрема соціальної та громадянської.
- **Ідеї гуманістичної педагогіки**, що визнають унікальність кожної дитини та важливість емоційного залучення у виховний процес.

Класики педагогіки, зокрема:

В. Сухомлинський — підкреслював, що патріотизм народжується через любов до рідного слова, природи, культури, а книга є провідником до серця дитини.

К. Ушинський — вважав, що виховання має бути національним за духом, і саме рідна мова та література є основою формування особистості.

А. Макаренко — акцентував на вихованні в колективі, де патріотизм проявляється через відповідальність і дію.

С. Русова — наголошувала на важливості духовного розвитку через національну культуру, мистецтво та літературу.

У своїй практиці бібліотекар застосовує:

- особистісно орієнтований підхід;
- інклюзивні та партнерські педагогічні практики;
- інтеграцію літератури, історії, мистецтва та ІКТ.

Ці теоретичні засади дозволяють створити ефективну модель патріотичного виховання, де книга виступає не лише джерелом знань, а й інструментом формування національної свідомості, емоційної зрілості та активної громадянської позиції.

Провідна педагогічна ідея

Національно-патріотичне виховання читачів шкільної бібліотеки є ефективним, коли воно реалізується через інтерактивні, емоційно насичені, інклюзивні форми роботи, що поєднують читання з творчістю, партнерством і особистісним самовираженням. Такий підхід дозволяє формувати у дітей не лише знання про рідну країну, а й глибоке емоційне переживання своєї належності до неї, активну громадянську позицію та мотивацію до саморозвитку.

Характеристика інноваційної розробки:

Об'єднання читання з творчістю та емоційною залученістю: заходи базуються не лише на інформаційному наповненні, а й на глибокому емоційному переживанні — через ігри, майстер-класи, квести, театралізовані читання.

Інклюзивний підхід: кожна дитина — активний учасник, незалежно від її можливостей. Формати адаптовані під різні вікові та освітні потреби.

Партнерська модель взаємодії: активне залучення учнів, педагогів, батьків, представників громади до створення патріотичного середовища.

Один із ключових шляхів до досягнення поставленої мети - впровадження сучасних технологій, як інструменту патріотичного виховання. Сучасна молодь виростає в умовах високоінформаційного суспільства, де

інновації та технології відіграють важливу роль у їхньому щоденному житті. Використання цих технологій в бібліотечній роботі дозволяє зробити заходи ефективними та цікавими для читачів різних вікових груп, створити сприятливий ґрунт для формування у читачів патріотичної свідомості та глибокого розуміння національних цінностей.

Тривалість роботи над темою з серпня 2024 року - по вересень 2025 року. Робота здійснювалася в наступні етапи:

1. Підготовчий етап:

Визначення цілей і завдань патріотичного виховання у бібліотечному середовищі.

Аналіз читацьких інтересів, вікових особливостей, освітніх потреб учнів.

Формування тематичного фонду літератури (історичні книги, біографії героїв, художні твори про Україну).

2. Організаційно-методичний етап:

Розробка сценаріїв заходів: квестів, вікторин, читацьких марафонів, творчих майстерень, зустрічей.

Створення афіш, слоганів, візуального супроводу для емоційного залучення.

Залучення партнерів: вчителів, батьків.

3. Практичний етап:

Упровадження сучасних технологій в систему національно-патріотичного виховання читачів бібліотеки - використання інтерактивних платформ та додатків, онлайн ресурсів, створення сайтів (проектні технології), мультимедійних засобів.

4. Узагальнюючий етап:

Дослідження дієвості оновленої системи національно-патріотичного виховання користувачів бібліотеки, ефективності та результативності упровадження сучасних технологій в систему національно-патріотичного виховання, планування та корегування подальшої роботи.

Практична реалізація.

Напрями роботи бібліотекаря з патріотичного виховання читачів

1. Інформаційно-просвітницький напрям

У сучасних умовах бібліотека стає не лише осередком знань, а й важливим інструментом формування громадянської позиції, національної свідомості та любові до рідної землі. Інформаційно-просвітницький напрям у патріотичному вихованні — це шлях до серця читача через слово, образ, діалог і дію.

Метою напрямку є формування у дітей та підлітків глибокого розуміння історії, культури, традицій України, розвиток національної ідентичності через доступ до якісної, емоційно насиченої інформації.

Форми та методи роботи.

Приклади реалізованих заходів.

1.Інформаційно-просвітницький напрям — це потужний інструмент, що дозволяє через бібліотечні ресурси формувати у дітей глибоку любов до України. Завдяки творчим формам роботи, інтерактивності та емоційному залученню, бібліотека стає місцем, де народжується патріотизм.

Книжкові виставки та тематичні полиці: «Україна – моя Батьківщина», «Герої нашого часу», «Мова – душа народу», “Оживає Кобзареве слово”, “Сила жінки з України” (до 154 річниці від дня народження Л.Українки), “Лютий довжиною в три роки”, “В єдності сила!”, “Одна єдина, моя Україна”, “Книга єднає Україну”, “Світло історій”, “Голодомор. Пам’ятаймо!”, “Відкрий для себе Європу!”, “Люби рідне! Читай українське”, “Говори українською, бо ворог не може!”

Віртуальні книжкові виставки: “Україна єдина, незалежна”

www.youtube.com/watch?v=wl6CRHZDcaA

“Моя країна - Україна” www.youtube.com/watch?v=MyPXu2ISVWA

“Книжкова родина” www.youtube.com/watch?v=WYkRE2oz_48

“Пізнавай таємниці природи” (поза сторінками твого підручника)

www.youtube.com/watch?v=ZD1jDeX_e9I

Інформаційні дайджести, бутрейлери, відеопрезентації, флешмоби, тематичні відеогодини :

- мистецький флешмоб “Із блакиті й колосків в небі прапор наш розцвів”

www.youtube.com/watch?v=ViYvwSaF5BY

- інформаційний дайджест “А що ви знаєте про Конституцію України? Цікаві факти” www.youtube.com/watch?v=Q2TR8X4GGKc

- відеопрезентація із серії “Видатні українці” “Ліна Костенко - 95. Жінка, яка народжена крилатою, щоб високо на крилах поезії літати!”

www.youtube.com/watch?v=fyNvncCVp9g

- відеопрезентація із серії “Видатні українці” “Шевченкове слово вічне...”

www.youtube.com/watch?v=d2LDKNXTrxw

- відеопрезентація “Мова - це сила нації” (до міжнародного дня рідної мови)

www.youtube.com/watch?v=rHCR-Pxa3k0

- флешмоб “Вишиванка єднає” www.youtube.com/watch?v=K1ME_7wgd9g

- відеопрезентація до Дня Соборності України “Ми всі єдині, як наша Україна!”

www.youtube.com/watch?v=Wem5YwqXHIE

- відеогодина “Твій біль, Україно - Чорнобиль”

www.youtube.com/watch?v=IR9HlTM3ux0

- відеопрезентація “Кольоровий тиждень вдячності ЗСУ”

www.youtube.com/watch?v=Qrf_2UQC9Kw

- відеофлешмоб “Дякуємо за героїзм!”

www.youtube.com/watch?v=-p7pRDu5FJI

- буктрейлер “Дитячий кобзар” Тарас Шевченко

www.youtube.com/watch?v=dDRQFeC6aBQ

- історична година “Витоки української нації”

www.youtube.com/watch?v=z5Srj9R9Gzc

- година інформації “Бабин Яр: наш біль, наша історія, наша пам’ять”

www.youtube.com/watch?v=GCksvB-3Zak

- історичний екскурс “Конституція від козаків до сьогодення”

www.youtube.com/watch?v=IznohIin2Lg

- історична година “День Героїв України”

www.youtube.com/watch?v=vATk-e6rsg4

- відеопрезентація “Червоний мак - квітка пам’яті”

www.youtube.com/watch?v=uGg6o8Lfgws

- історичний екскурс “Крути - наша слава і честь!”

www.youtube.com/watch?v=RgV1IdEPKNA

- година пам’яті “Голодомор” www.youtube.com/watch?v=Iof3YZ-OCUo

Патріотичні читання та обговорення літератури

Поєднання поезії, музики, відео та живого слова створює емоційний резонанс:

- відеочитання вірша тараса Шевченка “Мені тринадцятий минало”

www.youtube.com/watch?v=z5QmET7LZjA

- відеочитання вірша Тараса Шевченка “Зацвіла в долині червона калина”

www.youtube.com/watch?v=72LIY2688dY

- відеочитання вірша Т. Шевченка “Борітеся - поборете!”

www.youtube.com/watch?v=sG_D4bgJezs

- книжковий калейдоскоп “Рекламуємо книги”

www.youtube.com/watch?v=ssYW2dHY4lw

- відеочитання вірша Надії Красоткіної “Нам всім добрішими потрібно бути”

www.youtube.com/watch?v=rl6p1tHetjM

Заходи з ознайомлення читачів з традиційними святами “Вивчаємо українські традиції разом!”

- “Світло Різдва” www.youtube.com/watch?v=9GB7335bILc

- “Українська хустка - наш оберіг!” (до дня української хустки)

www.youtube.com/watch?v=w6Lz8YTRix0

- “Кожна мама із весною схожа” читаємо з матусею (до дня матері)

www.youtube.com/watch?v=IMUBgmtMMK0

Створення колективних творчих робіт

- День мистецтва в бібліотеці “Осінь краса очима дітей”

www.youtube.com/watch?v=EH7P7XCluj8

- “Голубко миру! В білий світ лети” (творча робота читачів до дня миру)

www.youtube.com/watch?v=yQ1lHe8Sr7Q

- мистецька майстерня читачів “Великоднє свято”

www.youtube.com/watch?v=R8mhmBtg7e4

- літературна кав’ярня “Поезія - це завжди неповторність...”

www.youtube.com/watch?v=BkyKkKgn908

- сторінка бібліотеки на сайті Розумівської гімназії “Темп” - “Творчість читачів” <https://surl.li/gscsph>

- поетичний проєкт “Читаємо разом! Читаємо вголос!”

www.youtube.com/watch?v=KQLm9rf0EGw

- фотоконкурс “З книгою до Перемоги!”

<https://drive.google.com/file/d/12AuN4Yd4iStopYOM0LQ3F6edrZx1U6o9/view?usp=sharing>

Участь в акціях

- акція до Дня героїв Небесної Сотні “Ангели пам’яті”

www.youtube.com/watch?v=vsDHP6NoPG4

- акція “Створення оберегів та листівок солдату”

<https://drive.google.com/file/d/15sgMdkrpEm3dmNrvE14II2G8rUq4wUwO/view?usp=sharing>

Участь в заходах Всеукраїнського рівня

- Національний тиждень поезії - 2025 “Пісня тисячі голосів”

www.youtube.com/watch?v=brGsrVD1m4s

<https://surl.li/syzdbo>

- Всеукраїнський тиждень дитячої книги:

“Плекаймо в мирі і в любові дитячу книгу на землі”

www.youtube.com/watch?v=4dhybPujtfY

“Вірю в майбутнє твоє Україно” www.youtube.com/watch?v=s_KNNd7jYIM

- Всеукраїнський юнацький фестиваль “В об’єктиві натураліста - 2025”, тема

“Ми усі - Україна”, назва роботи “Об’єднані мріями і надіями”

www.youtube.com/watch?v=BxAQdFiltf0

- Національний тиждень поезії - 2024 “Ріки незмінно течуть додому”

www.youtube.com/watch?v=3PGzCZxzNy0

www.youtube.com/watch?v=LuzrI4rWKFc

www.youtube.com/watch?v=9RB0WiDlqEo

- Всесвітній день читання вголос <https://surl.li/wnuiyw>

- Національний марафон читання “Діти України читають книги, що надихають”

<https://surli.cc/qjubzk>

2. Волонтерський напрям у патріотичному вихованні читачів

У часи важких випробувань для українського народу волонтерство стає проявом справжнього патріотизму. Бібліотека — це простір, де діти можуть не лише читати про добрі справи, а й самі ставати їх учасниками.

Волонтерський напрям — це шлях до виховання небайдужості, співчуття та готовності до дій.

Форми та методи роботи

Акції добра та підтримки «Лист солдату», «Подарунок для захисника»

- читацька акція поезія війни “Повертайся живим” , вірш “Пишу листа”

www.youtube.com/watch?v=vxw44JiV0h0

- читацька акція “Я читаю воїну - захиснику”

www.youtube.com/watch?v=UiaH5CPu-aY

www.youtube.com/watch?v=m8jMXP_TgIo

www.youtube.com/watch?v=d1AKd2fwvJo

www.youtube.com/watch?v=OR0XFaCfvSQ

www.youtube.com/watch?v=iqnttzISMjk

3.Творчі майстер-класи з благодійною метою *Виготовлення листівок, оберегів, патріотичних сувенірів*

-“Виготовлення оберегів та листівок солдату”

<https://drive.google.com/file/d/15sgMdkrpEm3dmNrvE14II2G8rUq4wUwO/view?usp=sharing>

4.Робота з батьками

Патріотичні почуття формуються в дитини з раннього віку, формуються поступово, під впливом батьків, вчителів, бібліотекарів. Ми навчаємо дітей любити материнську мову, свій дім, батьків і усіх людей, любити звичаї, шанувати традиції українського народу.

Тому важливим у формуванні національно-патріотичного виховання є напрям - ***робота з батьками.***

Важлива роль у формуванні патріотизму належить сім'ї. Батьки є першими вихователями дитини дошкільного віку. Із сім'ї для дитини починається Батьківщина. Національно-патріотичне виховання дітей у родині - складний і суперечливий процес, на який впливають різні чинники: матеріально-економічна забезпеченість, соціальний стан та рівень освіти батьків, місце проживання (місто, село), звичаї і традиції в родині, тощо.

Бібліотека — це не лише простір для дітей, а й майданчик для діалогу з батьками. Спільна участь у патріотичних заходах, обговорення літератури, творчі справи — усе це сприяє формуванню єдиної виховної позиції родини й освітнього закладу.

Метою національно-патріотичного виховання, як складника виховання у родині, є виховання любові до землі, де народилась і виросла людина, до рідного краю, села, вулиці, тобто до Батьківщини; гордості за здобутки свого народу, своєї родини, а також гордості за минуле і сьогодення своїх співвітчизників; прагнення захищати інтереси родини та Батьківщини.

У певному розумінні родина - це і є Батьківщина. Тому любов до своєї родини, матері, батька, родичів, дотримання духовно-культурних традицій, які вони сформували, - це ніщо інше, як вияв патріотизму, саме того його складника, що формується у родинних стосунках. У цьому розумінні взаємини у родині є для дитини найбільшою цінністю. Тут народжуються патріотичні почуття, виховується повага до батьків і свого родоводу, до родинних традицій, любов до Батьківщини і до рідної землі.

Форми та методи роботи

Спільні заходи «діти + батьки» : літературні спільні читання, родинні зустрічі в бібліотеці “Об’єднані книгою”

Спільне читання здатне об’єднати родину, передати цінності, створити емоційний зв’язок із культурою та історією України, батьки стають провідниками у світ культури. Батьки читають дітям улюблені твори українських авторів, а потім діти читають своїм рідним твори українських письменників. Через літературні образи, історії, легенди дитина/читач засвоює поняття любові до Батьківщини, гордості за її героїв, поваги до традицій. Спільні читання - це приклад для наслідування - дитина бачить, що дорослі цінують українське слово.

Інформаційні зустрічі та консультації «Як говорити з дітьми про Україну»

Метою інформаційних зустрічей з батьками - створення атмосфери партнерства між бібліотекою, школою та родиною, надання практичних порад щодо формування національної свідомості у дітей та молоді.

Форми зустрічей:

- тематичні консультації “Книжки, що формують патріотизм”, “Родинні традиції як основа національної ідентичності”;
- інформаційні години “Обери книгу для родинного читання”, “Запрошуємо батьків та дітей до нашої онлайн бібліотеки” <https://surl.lu/smlqmr>
- діалогові зустрічі у форматі круглого столу “Українська книга в родині: що читали батьки, а що читають діти”

<https://www.facebook.com/share/p/18aYSn8LL1/> ;

<https://www.facebook.com/share/p/16UKZCxxwA3/>

- інформаційні години, спільні заходи: Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек “Читаюча шкільна родина - стратегічне завдання бібліотеки” (анонс заходів) <https://www.facebook.com/share/p/1EmRNXdjCL/>

“Родинні читання” <https://www.facebook.com/share/p/1EmRNXdjCL/>

Робота з батьками у напрямку патріотичного виховання читачів — це не лише інформаційна діяльність, а справжнє партнерство, засноване на довірі, спільних цінностях і любові до України. Через тематичні зустрічі, спільне

читання, творчі заходи та спілкування бібліотека стає майданчиком єднання родини й школи, де формується національна свідомість, повага до історії та прагнення до миру.

Залучення батьків до бібліотечного життя — це інвестиція в майбутнє, де дитина виростає в атмосфері розуміння та підтримки, гордості за свою країну та усвідомлення своєї ролі в її розвитку. Саме в родинному колі народжується патріотизм, а бібліотека — його надійний союзник.

5.Бібліотечні вебресурси як платформа патріотичного виховання

У сучасному інформаційному просторі бібліотечні вебресурси відіграють ключову роль у популяризації патріотичного читання, висвітленні заходів та залученні родин до культурного життя бібліотеки. Вони є не лише вітриною діяльності, а й інтерактивним майданчиком для спілкування та натхнення.

Створено та діють:

- блог бібліотеки “Книжкова країна

<https://knuzhkovakraina.blogspot.com/p/blog-page.html>

- сторінка “Медіатека” на офіційному сайті Розумівської гімназії “Темп”

<https://surl.li/osmzoi>

- сторінка соціальної мережі Facebook “Медіатека Розумівської гімназії “Темп”

<https://www.facebook.com/groups/355072801566278>

Основні функції вебресурсів бібліотеки:

- інформаційна (доступ до новин, подій, збірок книг;
- освітня (онлайн-вікторини, інтерактивні завдання, рекомендації для читання);
- культурно - виховна (популяризація української культури, мови, традицій, патріотичне виховання);
- комунікативна (зв’язок з читачами через коментарі, соцмережі);
- мотиваційна (стимулювання до читання, участі в заходах, творчості).

Переваги для патріотичного виховання

Широке охоплення аудиторії — доступність для всіх категорій користувачів.

Мультимедійність — відео, аудіо, інтерактив.

Актуальність — швидке оновлення контенту відповідно до подій.

Залучення молоді — через звичні для них формати (Instagram, YouTube, TikTok).

Рекомендовані дії для бібліотек освітніх закладів

Створити розділ «Патріотичне виховання» на сайті або блозі.

Запустити рубрику «Герої нашого часу» з історіями місцевих захисників.

Організувати онлайн-флешмоб «Я люблю Україну» з дитячими роботами.

Проводити щомісячні вікторини з історії, символіки, культури.

Використання інтерактивних платформ, онлайн-ресурсів, створення сайтів (проектні технології), мультимедійних засобів дозволяють вивчати та пізнавати світ не тільки як засіб комунікації, але й як джерело національної ідентичності та патріотизму.

Сучасні технології мають великий потенціал для інноваційного підходу до національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Вони можуть зробити читання більш цікавим, актуальним та залучити учнів до активного сприйняття національної історії, культурної спадщини та громадянської ідентичності.

5. Результативність впровадження досвіду

Цілеспрямована системна робота з національно-патріотичного виховання читачів дає результати під час участі їх в різноманітних конкурсах.

Користувачі бібліотеки – активні учасники і переможці літературних та творчих конкурсів:

- Обласний конкурс - виставка декоративно - ужиткового, образотворчого та фотомистецтва "Живи, Україно, прекрасна і сильна!", **І місце** в номінації "Фотомистецтво": Подтепа Софія, учениця 9 класу, Моїсеєнко Вікторія, учениця 8 класу (вересень 2025 р.).
- Всеукраїнський інтернет - флешмоб “Ми - нащадки Кобзаря”, учасники:

Безсонов К. (3 кл.), Симикліт М. (4 кл.), Пожарська Д. (3 кл.), Веселовський Д. (3 кл.), Мешкова О. (3 кл.) - **сертифікати учасників**

- Обласний етап Всеукраїнського юнацького фестивалю “В об’єктиві натураліста - 2025”, номінація “відео”, назва роботи “Об’єднані мріями і надіями!”, Шовкопляс Є. (5 кл.), **I місце**

- Відкритий обласний заочний конкурс юних фотоаматорів “Фото - бліц”: жанрове фото “Україна в моєму серці”, Шовкопляс Є. (5 кл.); жанрове фото “У чарівний світ розкритої книги всім доступний вхід”, Подтепа С. (8 кл.), **II місце**

- Обласний етап Всеукраїнської фотовиставки до Дня Соборності України “Україна - це ми!”, Мешкова О. (2 кл.), **II місце**

- Обласний конкурс “Космічні фантазії”, номінація “Література. Журналістика”, Подтепа С. (8 кл.), **II місце**

- Обласний конкурс художньо - технічної творчості “Барви козацької Хортиці”, номінації: пейзаж, жанровий портрет, архітектура, макрозйомка; Моїсеєнко В. (7 кл.) **I та III місця**; Шовкопляс Є. (5 кл.) **II місце**; Подтепа С. (8 кл.) **II та III місця**

- Відбірковий тур літературного конкурсу “Патріотизм починається з колиски”, номінація “Казка”, Шовкопляс Євгенія (5 кл.) **II місце**

- Всеукраїнський конкурс малюнків і листів до дня Святого Миколая “Миколай, прийди до нас!”, номінація “Чому я хочу, щоб Святий Миколай почув мій лист?”, Подтепа Софія (8 кл.), **диплом II ступеня**

6.Методичне узагальнення

- Розроблено сценарії, тематичні оголошення, слогани, які можуть бути використані іншими бібліотекарями.

- Підготовлено методичні рекомендації для впровадження досвіду в інших книгозбірнях.

- Досвід презентовано на педагогічній раді, на засіданні Міжшкільної методичної комісії шкільних бібліотекарів (створено презентацію):

https://docs.google.com/presentation/d/1WxzhtYYEXFYDT-KHR57NfXvm5_JJqiWk/edit?usp=sharing&ouid=116808394381915505696&rtpof=true&sd=true

Роль бібліотекаря

Бібліотекар — це не лише організатор, а й натхненник, провідник у світі правдивої інформації. Його завдання — створення атмосфери довіри, зацікавленості, емоційного включення, де патріотизм — це не гасло, а щоденна дія.

Протягом звітного періоду бібліотека освітнього закладу активно реалізовувала заходи, спрямовані на формування в читачів національної свідомості, любові до рідної землі, поваги до історії та культури України. Робота здійснювалася у тісній співпраці з педагогами, учнями, батьками.

Досягнення:

- Зросла кількість читачів, які беруть участь у бібліотечних заходах.
- Посилено інтерес до української літератури, історії, символіки.
- Створено атмосферу довіри, творчості та єдності навколо української книги.
- Вебресурси бібліотеки стали дієвим інструментом для поширення патріотичних ідей серед молоді.

Висновок:

Виховати особистість — означає дати дитині крила, щоб вона могла літати високо, але завжди пам'ятала, звідки її коріння.

В свою чергу я, як бібліотекар працюю над тим, щоб посіяти у ніжні дитячі душі зернятка любові до рідної землі, родини, мови, книги, поваги до народних звичаїв, традицій, шанобливого ставлення до державних символів, почуття гордості за свій народ, свою державу, через слово, книгу.

Любов до України починається з маленьких кроків — з прочитаної книги, з доброго слова, з щирого серця. Нехай кожен читач нашої бібліотеки несе у світ світло знань, гордість за свою країну та віру в її майбутнє.

Література

1.Бех І.Д. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської

молоді / І.Д. Бех, К.І. Чорна. – Київ, 2014. – 29 с.

1. Вишняк М. Патріотичне виховання учнів за допомогою української мови та літератури // Рідна школа. – 2001. – № 9.
2. Загородня А. Сучасне розуміння патріотичного виховання молоді / А.Загородня [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.tme.umo.edu.ua/docs/10/6.pdt.
3. Н. Косарева, Л. Крицька Виховання громадянина: сутність громадянського виховання / // Шкільна бібліотека. – 2003. – № 8.
4. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді// Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641.
5. Петренко О., Дежнюк Г. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді // Позакласний час. – 2005. – №3-4. – С. 28-29.